

POVĚST O VRAŽDÁCH.

V krásném lesním zákoutí mezi Litošicemi a Krasnicí se ukrývá tajemná studánka Litocha. Z ní vyvěrá potůček, který kdysi napájel velký rybník. Dnes z něho zbývá jen hráz; dno je rozděleno v drobná políčka a loučky. Pod ním se rozkládá rybník Krasnický. Do něho ústí brzy po svém vzniku spolu se svým druhem malý potůček, který odvádí skrovné vody z močálu někdejšího rybníka Křtěného. Jeho dno je dnes pastvinou, kterou v létě oživují kavky a čejky; i divoká kachna tam v sítnách ukrývá své hnízdo a pak i své malé děti.

Z Krasnického rybníka volně ubíhá potok k Labi. S levé strany jej zaclánějí stinné lesy morašické, s pravé se na něj usmívají zelené louky. Potom se ztrácí v krásném lesním údolí a jenom bublání prozrazuje jeho cestu, lemovanou bujnými kapradinami.

Na jeho pravém břehu, dále pod lukami, zvedá se mírně zvlněné návrší s četnými srázy a ostrohy, které jsou v létě na jihozápadní straně vydány palčivému sluníčku. To ubírá poslední zbytky vláhý chudé, mělké a kamenité půdě. Živoří tu nízké borovičky, vřes, ostružiník a útlé panenky, bělostné, spanilé břízky. V zimě si tam rádi lehnou na výsluní zajíci a vyhřívají se koroptvičky, v létě zpestřují chudičký obrázek ještěřky a rozliční motýli. Na severní straně, směrem k Polabí, je návrší zalesněno, a tak jsou oku pozorovatelovu ukryta četná zákoutí. Je to poslední výběžek Železných hor na této

straně, neboť na jeho severovýchodním úpatí začíná úrodná labská rovina.

Jednomu ostrohu s odkrytým lomem se v Krasnici říká „Na Janouškově zámku“. Stávalo tam prý v dávných dobách hradiště. Bylo pevně stavěno a skryto v hlubokých lesích. Jen cesta, vedoucí pralesem na Železných horách a spojující Podoubraví s Polabím, přiváděla sem kupce a lovecké i zbrojnošské družiny. Snad měly takové „zámky“ chránit cesty přes lesnaté Železné hory.

Hůře však bývalo v dobách válečných, podařilo-li se nepříteli překročit přirozené zemské hradby. Ustrašené obyvatelstvo prchalo z Polabí do lesů se stády a s celým svým majetkem. Hledalo ochrany v rókách okolo hradiště u Krasnice a prožívalo tu dny plné strachu a nejistoty. Hradiště a posádka byly jeho záštitou.

Jednou se vyskytl mezi lidem zrádce. Ze strachu nebo z pomsty prozradil slídícímu nepřátelskému vojsku úkryt vesničanů, kterým ohnivé záře nad Polabím oznamovaly zkázu jejich domovů.

Jaké zděšení zachvátilo lid, když se jednoho dne viděl se všech stran obklíčen! Ozýval se válečný ryk zuřivých vetřelců, pláč žen a dětí. Rány mečů, sekýr, mlatů a všeho, co bylo po ruce, neubránily nešťastný lid. Marně se jeho zbytky zavřely v hradišti. Tam velitel posádky, nějaký vládka nebo rytíř, zbytečně konal divy statečnosti...

Všecko bylo porubáno, stáda se stala kořistí vítězů. Hořící hradiště jim ukazovalo cestu po krvavém západu slunce za černými lesy, když se obtíženi lupem sjížděli k Labi. Nezůstalo nikoho, kdo by řádně podle mravu a obyčeje pohřbil mrtvá těla ubohých bojovníků. Četné

kostry dlouho budívaly hrůzu u pozdějších návštěvníků. Hradiště zpustlo. Noví osadníci se těm místům vyhýbali, neboť se rozšířila pověst, že se v noci prochází v rozvalinách bílý duch; prohlíží kostry a straší vetřelce.

Jen jedinému chlapci, synáčkovi rytíře Kasky, který velel posádce, podařilo se za kruté seče prchnouti tajnou podzemní chodbou do vzdálené lesní rokle a tou do neznámého světa dobýt si štěstí a úspěchu. Marně hledal bílý duch, jeho otec, synkovy kosti mezi zavražděnými.

Zatím dospěl synek v krásného, statného jinocha. Vrátil se v rodná místa, vyptával se obyvatelů Krasnice na osudy hradiště a projevil přání je navštívit a prohlédnout. Varovali ho před bílým duchem. Jinoch však nedbal. Umínil si, že pobude v hradišti právě v noci.

První i druhé noci spal klidně; nic se nestalo. Až třetí noci — přesně o půlnoci se něco lehce dotklo jeho čela. Probudil se — duch nad ním. Nepolekal se, neboť v něm poznal zavražděného otce. Ten mu ukázal na sklepení a pokynul mu, aby ho následoval. Protáhli se skulinami mezi kameny, sestoupili po opuštěných schodech do hradištního sklepa. Tam označil duch rytíře Kasky svému synu kámen, pod nímž byl skryt bohatý poklad. Poručil mu však nejprve pohřbít všechny kosti nešťastných obětí krvavého boje a pak znovu vystavět hradiště. Potom zmizel a nikdy se již neobjevil.

Mladý rytíř uposlechl. Pohřbil kosti a vystavěl na smutných troskách nové, pevnější sídlo. Byl otcem i vůdcem okolního lidu, jakým býval jeho otec v dobách dobrých i zlých.

Ale později hradiště přece jen neodolalo nepřátelským útokům. Za nových vpádů bylo znovu zničeno.

V ssutinách se pak usadili lupiči, kteří přepadávali obchodníky a chodce, cestující starou cestou od Semtěše k Přelouči. Stali se postrachem klidného obyvatelstva v celém kraji. I vypravilo se na ně knížecí vojsko, tajně je vystopovalo, obklíčilo a pobilo. Tak zbavilo lesy na Železných horách zlých obyvatelů. Zříceniny pak nadobro rozmetalo, aby nemohly být skryty podobným lotřikům.

Dnes bychom marně hledali památky po hradišti. Jen stará pověst žije od pokolení do pokolení v ústech krasnického lidu. Onomu návrší říkají „Vraždy“ a ostrohu „Na Janouškově vršku“. Koupil prý jej tehdy nějaký Janoušek z Krasnice.

Kdysi hnal Janoušek v tato místa na pastvu krávy. Byl mlhavý podzimní den. Sotva dohlédl nejbližších olší a topolů na březích potoka. Vše zastírala hustá mlha. Najednou se tichem rozlehl rachot a dunění. Ustrašený sedlák hledí, co se děje. Z mlhavého závoje vyvstávají ohromné obludy a ženou se k němu. Měly podobu jakýchsi velikých sudů a také se tak válely. Janoušek honem upaloval do Krasnice, kde způsobil svou zprávou veliký rozruch. Ženy volaly muže domů, zavíraly rychle okenice a zastrkovaly závory.

Přece se však našlo několik srdnatých mužů. Ozbrodili se, každý, čím mohl, a hajdy do Vražd, k Janouškovu zámku! Čím více se však blížili návrší, tím častěji se jejich oči ohlížely ke Krasnici. Vzadu se opatrně šoural Janoušek a ještě jiní ustrašenci, kteří nemohli přemoci zvědavosti. Napřed kráčel nejsilnější sedlák. Levice svírala dlouhé dvojzubé podávky, pravice mávala pořádným kyjem. Přišel ke známému ostrohu, zaklel, spěšně se

pokřikoval a hromovým hlasem chrлил rozličná zařikání a zaklínání proti knížeti pekel. Potom rázně vkročil na rumoviště, ostatní za ním. Nenašli nic — po sudech ani památky. Prohledali všechny podezřelé strže a rokle v lese — nikde nic. Jen nejposlednější z posledních se po návratu domů dušovali, že prý čert v povětří šustěl černými křídly a vyražel vzteké skřeky.

Dlouho se vzpomínalo na Janouškovo dobrodružství, a dětem posud při dračkách za temných prosincových večerů naskakuje na těle husí kůže, když babička Honova spustí o pekelníkovi, který tolik poděsil Janouška.